МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДНІПРОВСЬКИЙ ТРАНСПОРТНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою
Протокол № 3 від 28. 03.2024р.
Голова педагогічної ради
_____Вадим ДАШКО

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання плагіату в академічних текстах здобувачів фахової передвищої освіти та працівників у Дніпровському транспортно-економічному фаховому коледжі

Введено в дію наказом

№ 75 від 10.04.2024

Дніпро
2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про запобігання плагіату в академічних текстах здобувачів фахової передвищої освіти та працівників у Дніпровському транспортно-економічному фаховому коледжі (далі – Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Дніпровського транспортно-економічного фахового коледжу (далі – Коледж).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України.

1.3. Положення передбачає заходи організаційного характеру, спрямовані на запобігання та виявлення плагіату в академічних роботах працівників та здобувачів фахової передвищої освіти, забезпечення принципів академічної доброчесності, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності й індивідуальності під час створення авторського твору та усвідомлення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

2. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. У даному Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, атестаційної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково та навчально-методичних праць;

звіт подібності – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського тексту із базами внутрішньої бібліотеки системи, базою академічних текстів Коледжу, відкритими інтернет-джерелами;

плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору;

система виявлення збігів/ідентичності/схожості – це програмно-апаратний комплекс для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості порівняно із текстами, що розміщені в інтернеті, репозитаріях, базах даних та ін.

твір – інформація, як результат інтелектуальної, аналітико-синтетичної чи евристичної діяльності окремої особи чи групи людей, поданий у формі, що дає змогу його поширення, отримання, зберігання, обробки, відтворення для використання різними засобами, методами, способами, технологіями (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, реферат, рукопис дисертації, курсова робота, кваліфікаційна робота, тощо). У юридичному сенсі твір є об'єктом авторського права;

цитата – порівняно короткий уривок з опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні;

унікальність твору (роботи, матеріалу) – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

2.2. Різновиди плагіату:

видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення – заміна символів в тексті (кириличні символи на латинські і навпаки тощо) з метою укриття запозичення;

дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;

внесення незначних правок у скопійований матеріал (перефразування речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;

компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

представлення скомпонованих власних і запозичених аргументів без належного цитування;

парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

3. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ

3.1. Запобігання плагіату в академічному середовищі Коледжу здійснюється шляхом проведення комплексу заходів, які полягають у:

– інформуванні здобувачів фахової передвищої освіти про необхідність дотримання академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням правил цитування та посилання;

– включенні до освітніх програм тематичних лекцій з академічної доброчесності та академічного письма;

– формуванні викладачами завдань в межах освітнього процесу з використанням інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;

– організації заходів з популяризації основ інформаційної культури та академічної доброчесності зокрема:

– створенні та розповсюдженні рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела;

– перевірці академічних текстів на плагіат;

– посилення вимогливості та принциповості голів циклових комісій, керівників курсових та дипломних проектів;

– оприлюднення цього Положення через офіційні веб-ресурси Коледжу.

3.2. Голови циклових комісій, завідувачі відділень, куратори та керівники кваліфікаційних робіт повинні довести зміст Положення до відома здобувачів фахової передвищої освіти та працівників, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

4. ПЕРЕЛІК РОБІТ ТА ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ

4.1. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

– навчальні (курсові роботи, реферати тощо), кваліфікаційні роботи здобувачів фахової передвищої освіти на етапі допуску до захисту;

– рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів конференцій, семінарів тощо, на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації;

– навчально-методичні праці (підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації та інші роботи, що вимагають рекомендації методичної ради коледжу).

4.2. Перевірка на плагіат академічних текстів здійснюється комісією структурного підрозділу на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду.

4.3 Для здійснення перевірки автор (автори) твору звертаються з заявою на ім'я керівника підрозділу, в якій дають згоду на перевірку свого твору (Додаток 1).

4.4. Академічні тексти, що подаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі *.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або *.doc, *.docx.

4.5. Порядок перевірки академічних текстів на плагіат:

– остаточний варіант академічного тексту передається в електронному вигляді відповідальній особі для перевірки на плагіат;

– відповідальна особа завантажує електронний варіант академічного тексту до програми перевірки на плагіат;

– програма перевіряє академічний текст за базами внутрішньої бібліотеки, відкритими інтернет-джерелами та генерує звіт схожості;

– роздрукована частина звіту схожості, яка засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості, завірена підписом відповідальної особи за перевірку робіт на плагіат передається для аналізу та прийняття експертного рішення комісії структурного підрозділу та додається до роботи.

4.6 Цим Положенням встановлюються такі показники оригінальності текстів:

– текст вважається оригінальним (висока унікальність), робота допускається до захисту або опублікування	60% - 100%
– оригінальність задовільна (середня унікальність), слід пересвідчитись у наявності посилань на джерела, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки	40% - 59%
– оригінальність незадовільна (низька унікальність), робота відхиляється без подальшого розгляду	менше 40%

Низький відсоток оригінальності робіт здобувачів освіти є підставою щодо прийняття рішення про недопущення до захисту та відправку матеріалів на доопрацювання або видачу нового варіанту завдання.

Для окремих видів робіт можуть бути встановлені інші показники оригінальності текстів шляхом відповідних інструкцій наказом директора коледжу.

Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

– усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;

– власними назвами, індивідуальними найменуваннями окремих об'єктів, у т. ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувались у творі;

– бібліографічними посиланнями на джерела;

– належним чином оформлені цитування;

– самоцитування – фрагменти тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі в інших творах.

4.7 Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються довідкою про перевірку на наявність академічного плагіату (Додаток 2) з подальшим допуском матеріалів до друку, відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

Додаток 1

Голові циклової комісії
(назва циклової комісії)
Ім'я ПРІЗВИЩЕ
здобувача освіти (Ім'я ПРІЗВИЩЕ,
відділення, курс, група)
_____

ЗАЯВА

З правилами Положення про запобігання плагіату в академічних текстах здобувачів освіти та працівників Дніпровського транспортно - економічного фахового коледжу ознайомлений (а).

Про використання програм виявлення збігів/ідентичності/схожості в атестаційних роботах здобувачів фахової передвищої освіти оповіщений(а).

Надаю свою згоду Коледжу на передачу моєї роботи для обробки та збереження в програмах виявлення збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки виявлення плагіату та користувачами, які мають доступ до програм, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота виконана мною самостійно та надається для перевірки на плагіат. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

_____ _____
Дата Підпис

Додаток 2

ДОВІДКА

про перевірку на наявність академічного плагіату

Назва твору _____

_____

Вид твору _____

Автори _____

Обсяг твору _____

Програмний засіб перевірки на плагіат _____

_____

Рівень оригінальності становить _____ %.

При перевірці посилань програмою визначено:

_____

_____

_____

_____

Матеріали було розглянуто та рекомендовано на засіданні (педагогічної ради, методичної ради, засіданні циклової комісії Коледжу).

Скріншоти перевірки додаються.

Відповідальна особа _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(посада) *(підпис)*

_____
(Дата перевірки роботи)